

Riigisisese õigusakti eelnõu koostamine

Kuigi ELi õigusakti rakendamiseks eelnõu koostamisel tuleb juhinduda mh HÕNTEs sätestatud nõuetest, saab siinjuures esitada mõned lisaselgitused:

Rakendatava Euroopa Liidu õigusaktiga puutumuses mitteoleva regulatsiooni eelnõusse kavandamise keeld

ELi õigusakti rakendava eelnõu koostamisel tuleb lähtuda üldisest põhimõttest, et sellisesse eelnõusse ei kavandata ELi õigusakti rakendamisega mitteseotud regulatsiooni. Muude küsimuste, näiteks riigisisese vajadusest tulenevate muudatuste lisamine sellisesse eelnõusse võib takistada eelnõu sujuvat menetlemist, mis omakorda võib põhjustada suurt ajakaotust ELi õigusakti riigisisesel tähtaegsel rakendamisel ja kaasa tuua Eesti suhtes rikkumismenetluse algatamise.

Üldvolitusnorm ei ole üldjuhul lubatud

Üldjuhul on Eesti õigussüsteemis lubatud üksnes sellised täidesaatva riigivõimu õigustloovad aktid, mis on antud erivolitusnormi alusel. Üksnes erandlikel ja põhjendatud juhtudel võib volitusnormi esitada ka üldvolitusnormina. Näiteks Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus (ELÜPS) sisaldab volitusnormi, mille kohaselt Vabariigi Valitsus või valdkonna eest vastutav minister võib oma pädevuse piires kehtestada ühise põllumajanduspoliitika kohaldamiseks määruse küsimuses, mille otsustamise õigus on Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt liikmesriigil. Sellise vajaduse tingib olukord, kus on teada, et tegemist on valdkonnaga, kus on suur tõenäosus, et Euroopa Liit võib kehtestada lisanõudeid, mis nõuavad riigisiseseid rakendusmeetmeid, kuid mille täpsemat sisu ei ole võimalik seaduse vastuvõtmise ajal ette näha.

Põhjendatuks võib lugeda üldvolituse ettenägemist siis, kui ei ole teada kehtestatavate rakendusaktide arv, kuid on selgelt kindlaks määratud volitusnormi piirid, selle sisu ja ulatus. Näiteks tehnilistes valdkondades, mis muutuvad sageli, ka ELi tasandil, võib osutuda vajalikuks anda volitusnormid üldiselt.

Juhul kui volitatakse kehtestama määrusi mingis valdkonnas, mille kohta seadusandja teab, kui palju määrusi oleks vaja ja milline oleks nende kõigi reguleerimisese, tuleks sätestada seaduses mitu kohustavat erivolitusnormi. Arvestama peab ka seda, et määrusega ei saa reguleerida neid valdkondi, mida seadusega ei ole veel reguleeritud, sest määrusega saab üksnes seadust täpsustada ja rakendada.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 30.10.2024